

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1985 harvinaisuushavainnot

MARTTI HARIO & TAPANI NUMMINEN

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen Rariteettikomitea (RK) hyväksyi vuodelta 1985 276 havaintoa, jotka koskivat 60 lajia tai rotua. RK hylkäsi 32 havaintoa eli 10.4 % ilmoitetuista. Hyväksytyjen määrä oli selvästi pienempi kuin edellisen vuoden huippumäärä 324 (73 lajista tai rodusta; hylkäämisprosentti 9.5), mutta korkeampi kuin sitä edeltäneen viisivuotiskauden (1979–83) keskimäärä 200 (60 lajista/rodusta). Näissä luvuissa ovat mukana pelkästään ao. vuosikatsauksissa julkaistuiksi ehtineet havainnot, ei takautuvasti jälkikäteen julkaistuja havaintoja ko. vuosilta, jotka luonnollisesti korottavat kunkin vuoden havaintomäärää mutta sekoittavat vertailua tähän katsaukseen (jonka takautuvia havaintoja ei vielä tunneta).

Vuoden rariteettisato oli siis keskinkertaista parempi, vaikka edellisen kevään veroista kaakkoisten lajien runsautta ei nyt koettukaan. Loppukevään ja erityisesti lämpimän kesän säillä lienee ollut osuutensa mm. arosuohaukan (7 yks.), punajalkahaukan (17), mehiläissyöjän (4) ja viirusirkkalinnun (3) vuosikohtaisten kokonaismäärien yltämiseen yli keskiarvon. Suotuisan pesimävuoden satoa olivat pussitiaisen ensimmäiset onnistuneet pesinnät Suomessa ja partatiaisen ekspansion jatkuminen. Syksyn länsimyrskyt toivat mukanaan poikkeuksellisen paljon valtamerilintuja, mm. 28 pikkukajavaa (vuosisumma 77 yks.) ja 14 leveäpyrstökihua eli enemmän kuin yhtenäkkään aikaisempaan vuoteen RK:n historiassa. Kolmas ennätysesiintyjä syksyllä oli kirjosiipiuunilintu (33 yks.). Syksyn kaukaisin valtamerivieras, nokiliitäjä, oli samalla vuoden ainoa lisä Suomen lintujen lajiluetteloon. Uutena rotuna maalle tavattiin keväällä västäräkin *yarrellii*-rotu.

RK:n kokoonpano vuonna 1985 oli seuraava: Lasse J. Laine (puh.joht.), Martti

Hario (siht.), Dick Forsman, Matti Kapanen, Matti Lammin-Soila, Tapani Numminen ja Heikki Parviainen. RK:n varajäsenjärjestelmä lakkautettiin vuoden alusta, joten komitea koostuu tätä nykyä seitsemästä täysivaltaisesta jäsenestä, jotka valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin.

Käsillä olevan katsauksen värikuvien painatuskustannuksista on jälleen vastannut mainioiden LEITZ-kiikareiden maahantuoja **Elwe Oy**. RK pyytää osaltaan kiittää Elwe Oy:tä tästä tuesta, jota ilman Suomen luetuin ornitologinen vuosikatsaus olisi ulkoasultaan huomattavasti vaatimattomampi.

Ohjeita

Merkitse RK-lomakkeelle päivämäärätiedot täydellisinä, myös kaikkein viimeisin tiedossasi oleva päivämäärä pitkään paikallisena olevista linnuista, vaikkei se olisi omasikaan (mainitse luonnollisesti myös, kuka viimeisen havainnon teki). Tarkkaa erityisesti, että vuosiluku tulee mukaan ja oikein. Mahdolliset valokuvat on syytä aina lähettää ilmoituslomakkeen mukana, mieluummin CT-kopiona kuin alkuperäisenä diana. Merkitse niihin kuvaajan nimi, kuvauspäivä ja -paikka. Ilmoita, saako RK arkistokäyttöön pitää kuvan tai kopioida sen.

RK-lomakkeen täyttämiseen kehoitetaan suhtautumaan kuten tieteelliseen raporttiin konsanaan. Esim. ei ole häpeäksi kertoa, mistä määrittäysperusteina käytetyt tiedot ovat peräisin, mitä lähteitä on käytetty. Varsinkin hyvin kaukaisista, tärkeitä vaikeasti määritettävistä lajeista tämä on oikein ilmoittaa. Tavalliset kenttäoppaat eivät useinkaan ole riittävä lähdeaineisto. Milloin linnusta on saatu valokuva tai ääninäyte, tämä voi jo sinänsä olla riittävä dokumentti RK:lle. Vähemmän hyötyä sitä vastoin on karttapiirroksista ja pitkistä "tajunnan virta"-selostuksista, joissa havaintotilanne ja havainnoijan omia ajatuksenkulkuja kuvataan monin verroin tarkemmin kuin itse määrittäysperusteita. Joskus näillekin voi olla käyttöä mutta useimmiten ei. Raportoinnissa pyritään selkeyteen, johdon-

mukaisuuteen ja rehellisyyteen. RK muistuttaa taas tässäkin, että määrityksen luotettavuus arvioidaan pelkästään lomakkeella esitettyjen tietojen pohjalta, niin alueellisissa komiteoissa kuin valtakunnallisissakin. Hiljattain uusintana julkaistu Heikki Parviaisen RK-lomakkeen täyttämisoheisto (Lintumies nro 2/1986) auttaa pääsemään oikeille jäljille.

Vuoden 1986 alusta lukien jokaisesta *rengastetusta* RK-lajin yksilöstä on rengastaja velvoitettu täyttämään RK-lomakkeen (lähemmin, ks. Lintumies nro 6/1985, s. 281). Samoin muistutetaan, että RK-lajiluetteloa supistettiin vuoden 1986 alussa. Korjattu luettelo ilmestyi Lintumiehen numerossa 2/1986 (s. 65).

Katsauksessa esiintyy lajin nimen jäljessä kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta vuodesta 1975 vuoteen 1984 (RK:n hyväksymiä havaintoja) ja kolmas esiteltävän vuoden 1985. Näiden lukujen summa on Suomessa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä. Joidenkin lajien kokonaismäärä on pienempi kuin Suomen linnusto -kirjassa esitetty (Solonen 1985). Tämä johtuu siitä, että viimeksi mainittuun on otettu mukaan myös eräitä luotettaviksi tiedettyjä havaintoja, joista kuitenkin ei ole tehty virallista RK-ilmoitusta eli täytetty lomaketta. Tämän katsauksen aineisto koostuu pelkästään lomakkeilla ilmoitetuista havainnoista.

Lyhenteet

Kunnat, jotka mainitaan tekstissä vähintään viidesti, on lyhennetty: Es=Espoo, Ha=Hanko, He=Helsinki, Hä=Hämeenkyrö, In=Inkoo, Jo=Joensuu, Ki=Kirkkonummi, Kk=Kokkola, Ko=Korsnäs, Kp=Korpoo, Kt=Kotka, La=Lappeenranta, Le=Lemland, Lv=Luvia, Mu=Mustasaari, Po=Pori, Po mlk=Porvoon mlk, Si=Siikajoki, Tu=Turku, Vi=Virolahti, Yl=Ylämaa.

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuosi-na: 1kv=samana kalenterivuonna, 2kv=edellisenä kalenterivuonna, +1kv=ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv=nuori lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussa, ad=aikuinen, subad=esiaikainen, pull=pesä- tai maastopoikanen.

Muut käytetyt lyhenteet: jp=juhlapukuinen, tp=talvipukuinen, vp=vaihtopukuinen, Ä=laulava, ♂-Ä=♂-ääninen, ♀-Ä=♀-ääninen, r=rengastettiin, m=muuttava. Jos muuttavan linnun lentosuunta on ollut tiedossa, sitä on käytetty m-lyhenteen sijasta (N, NNE, NE jne). Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä.

Havainnoijien nimet ilmoitetaan lyhentämättöminä. Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä, muut aakkosjärjestyksessä. Yleensä kaikkien havainnoijien nimet on ilmoitettu, ei kuitenkaan kolmea enempää.

Vuodelta 1985 hyväksytyt havainnot

Records accepted for 1985

Jääkuikka *Gavia adamsii*

1.-5.1. Lohja, Lohjanjärvi 2kv r (Kari Tornikoski ym.). 27.10 Le, Långskär juv/tp ENE (Kari Soilevaara ym.). 28.10. Eckerö, Signilskär 1kv (Ilkka Lehtinen). 25.11. Taipalsaari, Saimaanranta 1kv (Jouko Rantanen). 25.12. Kp, Jurmo juv/tp (Kalle Toivonen ym.).

Laji on viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa. Lohjan lintu pelastettiin jäätyvästä järvestä Inkoon Joddbölen voimalasulaan, jossa se kuitenkin parin viikon kuluttua hukkui kala-verkkoon.

Myrskylintu *Fulmarus glacialis* (7,4,1)

30.9. Reisjärvi (Harri Hongell, Juha Nisula).

Huonokuntoisena löytynyt lintu kuoli hoitoyrityksistä huolimatta 4.10. ja toimitettiin Kokkolan Luontomuseon kokoelmiin. Se oli värimuodoltaan "välimuotoinen", kauttaaltaan harmaa, toisin kuin muut maassamme tavatut yksilöt, jotka ovat olleet vaaleata värimuotoa.

Nokiliitäjä *Puffinus griseus* (0,0,1)

28.11. Siilinjärvi, Juurusvesi ♂ (ilmoitti Eino Savolainen).

Tiedonanto tästä maalle uudesta lajista on julkaistu toisaalla (Savolainen 1986). Heti Itämeren suulla nokiliitäjä on säännöllinen ja runsaslukuinen syksyisin (esim. Ruotsin länsirannikolla yht. 133 yks. syksyllä 1983, Risberg 1984).

Nokiliitäjä *Puffinus griseus* Siilinjärveltä. — Valok. Kari Jämsen/Kuopion museo.

Yllä. Idäntiltalti *Phylloscopus collybita tristis* 7. 10. 1985 Tankarissa. – Valok. Jyrki Lehto.

Vas. Mehiläissyöjä *Merops apiaster* 29. 9. 1985 Inkoossa. – Valok. Esa Pienmunne.

Alla. Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* 29. 5. 1985 Lågs-kärillä. – Valok. Merja Tamminen.

Oik. Punajalkahaukka *Falco vespertinus* 2kv ♂ 7. 6., 1985 Kiteellä. – Valok. Juha Metso.

Alla. Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata* 2. 7. 1985 Helsingissä. – Valok. Juha Riihelä.

Alla oik. Punakottarainen *Sturnus roseus* 11. 6. 1985 Sotkamossa. – Valok. Harri Muukkonen.

Vetelin suula *Sula bassana* 17. 9. 1985. – Valok. Kosti Haapasalo.

Myrskypääsky *Oceanodroma leucorhoa* (6,0,1)
4.12. Hanko, keskusta (ilmoitti Jörgen Palmgren).

Löytynyt huonokuntoisena hangelta, yritetty kuntouttaa, mutta kuoli Korkeasaarella 15.12. Edellinen havainto myrskypääskystä on vuodelta 1973.

Suula *Sula bassana* (3,8,1)

17.9. Veteli, Pulkkinen 1kv r (Erkki Takala).

Teki pakkolaskun pellolle. Toisin kuin useimmat muut syksyn valtameriharhailijat, Vetelin suula pääsi siivilleen: sitä ruokittiin Lappajärven muikuilla. Virossa suula on tavattu neljästi (V. Lilleleht, kirj. ilm.)

Kapustahaikara *Platalea leucorodia* (0,4,1)

14. – 15.10. Kuhmo, Kuhmonniemi (ilmoitti Lasse J. Laine).

Suomen viidennen kapustahaikaran kohtaloksi tuli kokea putkakuolema Kuhmon poliisin huostassa.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*
 (42,87,16)

22.4. Laitila, Untamala (Juha Kylänpää).
22. – 25.4. Lemu, Mattila (Harri Päivärinta ym.).
24. – 29.4. Eurajoki, Verkkokari (Olli Osmonen ym.).
27.4. Hyvinkää, Ridasjärvi (Jari Siven ym.).
27.4. Eurajoki, Verkkokari (Jari Peltomäki, Ari Pitkälä).
30.4. Kemiö, Sjöfax (Tapani Numminen, Annika Forsten).
30.4. – 4.5. Hä, Sarkkilanjärvi (Hannu Koskinen, Esko Pasanen, Asko Puro).
1. – 3.5. Ilmajoki, Alajoki 2 (Kari Saarinen, Pentti Kallio, Timo Klemola).
6. – 7.5. Vaasa, Söderfjärden (Timo Lahti).
28.5. Vi,

Hurppu (Esko Kitula ym.). **28.5.** Si, Tauvo 3 (Lasse Kosonen, Pekka Lintula).
14.6. Rovaniemen mlk, Lamminaapa (Vesa Nivala, Jukka Jokimäki, Pekka Punnonen).

Keskinkertaista runsaampi esiintyminen. Kesäkuun havainto on poikkeuksellinen niin ajankohdaltaan kuin tapaamisympäristöltäänkin (peräpohjalainen suo).

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

13.5. Maalahti, Petolahden suisto 2 (Tuukka Pahtamaa).
26.5. Po mlk, Söderskär 2kv (Martti Hario, Tuomas Lokki, Pertti Muuronen ym.).
14.9. Pälkäne, Mieliä (Tauno ja Pentti Pietilä, Taisto Saario).

Havaintoja Raahen ja Oulun väliseltä rannikko-osuudelta ei tarkasteta. Laji on kokonaisuudessaan viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa.

Sepelhanhi *Branta bernicla* (4,7,3)

25.5. Vi, Harvajanniemi m+m (Tomi Muukkonen, Kari Haataja ym.). Toinen linnuista nähtiin myös Vi, Vepsusta (Riku Lehtinen ym.) sekä Vehkalahden Västäristä (Hannu Koskinen ym.).
26.5. Ki, Porkkala NE (Juha Honkala, Pekka Lehto).

Linnut olivat valkovatsaisia "hrota-tyyppisiä".

Tavi *Anas crecca* (1,1,1)

11. – 13.5. Hyvinkää, Kytäjä ♂ (Ari Ahtinen, Jari Siven, Jukka Tanner).

Linnussa todettiin pohjoisamerikkalaisen *carolinensis*-rodun tuntomerkit. Edelliset havainnot rodusta ovat vuosilta 1961 ja 1975.

Ruskosotka *Aythya nyroca* (5,3,2).

22.4. Kt, Sunilanlahti ♂♀ (Klaus Laine ym.).

Edelliset RK:n ajan havainnot ovat vuosilta 1978 (pari) ja 1979. Virossa harvalukuinen kesävierailija, josta on myös pesintään viittaavia havaintoja (V. Lilleleht, kirj. ilm.).

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

19.1. Ha, Russarö ♀ (Jyrki Erikäinen).
12.5. Ki, Porkkala 2kv ♂ (Jyri Heino, Sampsa Cairenius, Kim Vinari).
19.5. Vi, Harvajanniemi ♀ (Jari Helstola ym.).
26.5. Ki, Porkkala 3kv ♂ ESE (Mika Koskinen, Marko Hamilo).
14.7. Maalahti, Rönnskär + 2kv ♀ (Tapani Numminen, Arvid ja Björn Söderholm).
19.11. In, Sommarn 1kv ♂ (Karno Mikkola, Jussi Heikkilä).
8. – 10.12. Hä, Kyröskoski 1kv ♀ (Esko Pasanen ym.).

Muut kuin jp koiraat on tarkastettu; laji on viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa.

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10,3,3)

7.5. Le, Herrö ad ♂ (Kimmo Kuusisto, Timo Pajunen).
28.6. Mu, Norrskär ad ♂ (Tapani Missonen, Tuukka Pahtamaa, Ari Veijalainen).
7.7. In, Sommarn ad ♂ (Karno Mikkola ym.).

Laji havaittiin tiettävästi myös Oulujärvellä toukokuussa, mutta tästä ei saatu lomaketta. Siitä huolimatta ennätyksellisen "runsas" esiintyminen.

Käärmekotka *Circaetus gallicus* (0,3,2).

5.5. Yl, Sammalinen W-WNW (Jouko Rantanen). **30.6.** In, Fagervik (Matti Tarvainen, Jari Piho).

Inkoon havainto on ensimmäinen muualla kuin Itä-Suomessa tehty (aikaisemmat: Virolahti 1979, 1980; Joutseno 1984). Lajin eurooppalainen levinneisyys ulottuu Leningradin alueelle pohjoisessa, mutta kanta on harva (mm. Virossa nykyään 3–5 paria, koko Neuvostoliiton Euroopan puoleisessa osassa noin 50 paria 1970-luvulla, Randla 1976, 1985).

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33,19,7)

22.4. Lahti, Okeroinen ad ♂ m (Juha Jalkanen).

4.5. Pattijoki, Kotiranta ad ♂ (Kyösti Karjalahiti, Ilkka Ala-Vainio). **4.5.** Värtsilä, Sääperi ad ♂ (Mauri Leivo ym.). **25.5.** Vi, Kellovuori 2kv (Erkki Mikkola ym.). **12.–13.8.** He, Niskala 3kv ♂ (Heikki Vasamies, Jiri Luoto ym.). **20.8.** La, Vainikkala ad ♂ S (Seppo Löfgren). **17.10.** Iitti, Kausala ad ♂ (Mika Sipura).

Yksilömäärä on edellisvuoden ennätyksen toisinto. Iitin havainto on myöhäisin syksyiltä.

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (18,95,6)

15.5. Porvoo, Ruskis ad ♂ (Arto Juvonen). **16.5.** Ki, Porkkala ad ♂ N/NE (Henrik Lindholm, Stefan Knopman, Kim Mäkinen). **19.5.** Ki, Saltfjärden ad ♀ NE (Harri Hongisto, Tapio Aalto ym.). **11.–15.7.** Pukkila, Kantele ad ♀ (Arto Juvonen ym.). **11.7.** Pukkila, Kantele ad ♂ (Arto Juvonen, Torbjörn West). **29.8.** Le, Lågskär 1kv (Jyrki Erikäinen, Antti Mikala, Kari Soilevaara).

Keskimääräistä vähemmän ja epätavallista kylläkin, harvalukuisempi kuin arosuohaukka.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (6,30,4)

27.4. Kitee, Valkeavaara (Mauri Leivo ym.). **25.5.** Vi, Hurppu – Kellovuori ad NE (Tapio Aalto, Olli-Pekka Pietiläinen ym.). **8.–10.6.** Hä, Sopensuo +2kv (Esko Pasanen ym.). **16.9.** Tu, Pansio subad/ad (Pekka Rautsala).

Melko normaali esiintyminen. Havainnot eivät ole vähentyneet 1980-luvulla, mikä saattaa ilmentää pikemminkin määrittäjien valppautta kuin lajin todellista esiintymistä. Viron kannanarvio on 30–40 paria (Randla 1985).

Kiljukotka *Aquila clanga* (?, 65,5)

13.5. Anjala, Rapakivenjärvi subad (Juha Metso). **25.5.** Ki, Porkkala subad m (Henrik Lindholm ym.). **10.8–5.10.** Yl, Väkeväjärvi 2kv (Jari Helstola, Tapio ja Harri Tuomenoja ym.). **28.–30.9.** Yl, Väkeväjärvi 1kv (Tapio ja Harri Tuomenoja, Esa Sojamo). **28.9.** Yl, Väkeväjärvi subad/ad (Tapio ja Harri Tuomenoja).

Määrä vastaa 1970- ja 1980-lukujen toistaista keskiarvoa. Viron kannan ei ole arvioitu muuttuneen 1960-luvulta; 5–10 paria (Randla 1985).

Arokotka *Aquila rapax* (1,5,1)

13.5. Lieksa, Aittovaara (Ari Komulainen).

Punajalkahaukka *Falco vespertinus* (?,128,17)

15.5. Merikarvia, Kräni ♀ (Antti Partanen). **16.5.** Ki, Porkkala ♀ (Kim Mäkinen). **20.5.** Po mlk, Söderskär ad ♂ (Martti Hario, Karl ja Tuula Selin). **25.5.** Ki, Porkkala ad ♂ (Jouni Riihimäki ym.). **26.5.** Nuijamaa, Kansola ♀ (Paavo Rantanen). **31.5.** He, Niskala ♀ (Martti Juvonen). **31.5.** Vehkalahti, Koivuluoto ad ♂ (Tapio Tohmo ym.). **2.6.** Dragsfjärd, Vänö ♀ NE (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi). **2.6.** Ki, Porkkala ad ♂ (Jan-Erik Olleberg). **7.–9.6.** Kitee, Puhos 2kv ♂ (Juha Metso, Kimmo Heiskanen, Olli-Pekka Pietiläinen). **13.6.** Tohmajärvi, Ristee ad ♂ (Heikki Kotilainen, Jorma Halla-Aho, Heikki Pentikäinen). **13.8.** Jo, Höytiäisen kanava 1kv (Anssi Vähätalo). **16.8.** Kontiolahti, Pitkäranta 1kv (Anssi Vähätalo). **21.8.** Ha, Täktbukten 1kv (Rurik Baarman). **22.8.** Siuntio, Myrans 1kv (Hannu Jännes, Karno Mikkola). **25.8.** Ki, Friggesby 1kv (Dick Forsman, Jan-Erik Bruun). **9.9.** Pernaja, Aspskär 1kv (Timo Laine, Esa Aittokallio).

Keskimääräistä runsaampi. Havaintojen ajoittuminen mitä tyypillisin.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

18.11. Kauhava, Ontoneva 1kv (Mikko Hänninen). **24.–27.12.** Eckerö, Signilskär 1kv (Jyrki Lausamo ym.).

Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkistetaan.

Pikkuhuitti *Porzana parva* (21,38,5)

12.5. Po, Haventjärvet ♂-Ä (Asko Eriksson, Teuvo Heinonen, Kimmo Nuotio). **2.6.** Nummi-Pusula, Savijärvi ♂-Ä (Hannu Friman, Maija Kitunen, Kalle Virta). **8.6.** Nummi-Pusula, Siitarlanjoki ♂-Ä, ♀-Ä (Heikki Luoto ym.). **17.6.** Kitee, Päätyenlahti ♂-Ä (Mauri Leivo ym.).

Palattiin "normaaliesiintymiseen" viime vuoden huipun (19 yks.) jälkeen. Pesii säännöllisesti meitä lähinnä Viron Matsalussa (V. Lilleleht, suull, ilm.).

Avosetti *Recurvirostra avosetta* (16,76,4)

7.5. Tenhola, Wättlax 2 (Risto Louhi). **16.5.** Mu, Valassaaret (Anders Edman, Kenneth Storgqvist). **18.5.** Si, Tauvo (Arto Vuorjoki, Markku ja Raimo Koskela).

Normaali esiintyminen. Runsastunut viime vuosikymmeninä Itämeren ja Pohjanmeren alueella (Glutz et al. 1977). Meitä lähinnä pesii Öölannissa noin 250 paria (Waldenström 1984), Gotlannissa 75–100 paria (Stolt 1964) ja Viron Hiidenmaalla 10–20 paria (V. Lilleleht, suull, ilm.).

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus* (18,11,1)

11.5. Maalahti, Äminne ♀ (Tuukka Pahtamaa).

Seikkaperäisen selonteon kannan taantumasta ja sen syistä Luoteis-Euroopassa on julkaissut Jönsson (1983).

Alaskansirri *Calidris melanotos* 25. 5. 1985 Korsnäsissä. — Valok. Aarne Lahti.

Alaskansirri *Calidris melanotos* (6,9,2)

25.5. Ko, Västanlind (Aarne Lahti ym.). 25.5. Äetsä, Meskala (Jouko Metsälä).

Suomen toistaisista 17 havainnosta 12 ajoittuu keväälle – alkukesälle ja loput 5 heinä–syyskuisen suosirrimuuton aikaan. Ruotsissa useimmat havainnot (38 kaikkiaan vuoteen 1984 mennessä, Alström 1986) ovat syksyltä, joskin juuri viime vuosina kevähavainnot ovat yleistyneet.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis* (47,124,9)

22.5. Pyhäjoki, Yppäri (Tom Lindroos, Hannu Friman). 25.5. Ko Västanlind (Kari Kuokkanen ym.). 26.5.–7.8. Kt, Hovinsaari 3ad 4pull (Klaus Laine ym.). 30.5. Jo, Höytiäisen kanava 2 (Matti Kapanen, Esa Laaninen). 7.6. Oulu, Liminganlahti (Riku Lehtinen, Jorma Mättölä). 18.7. Tampere, Messukylä +1kv (Pekka Suhonen).

Kahteen edeltäneeseen vuoteen nähden vaatimaton esiintyminen (1983 27 yks., 1984 31 yks.). Kotkan pesintä oli viides maassamme.

Rantakurvi *Xenus cinereus*

24.5. Jo, Sulkuniemi (Matti Kapanen). 1.6. Jämsä, Lokalahti (Pekka Suhonen ym.). 9.6. La, Askola (Jouko Rantanen ym.). 9.6. Imatra, Immalanjärvi (Antti Luukkonen, Jukka Jantunen, Kari Kärkkäinen). 29.6. La, Tuosa 2 (Esa Sojamo). 2.–8.7. Kt, Hovinsaari (Klaus Laine). 5.7. paikalla 2 lintua.

Havaintoja Raahen ja Tornion väliseltä rannikolta ei tarkasteta. Laji on viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa.

Amerikanvesipääsky *Phalaropus tricolor* (2,0,1)

28.6. Po mlk, Söderskär ♂ (Martti Hario, Pertti Muuronen).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1973 (Ryhtä 1976) ja 1974 (Aunio et al. 1978). Ruotsin toinen

havainto tehtiin Öölannissa toukokuussa 1985 (Nilsson & Hirschfeld 1986).

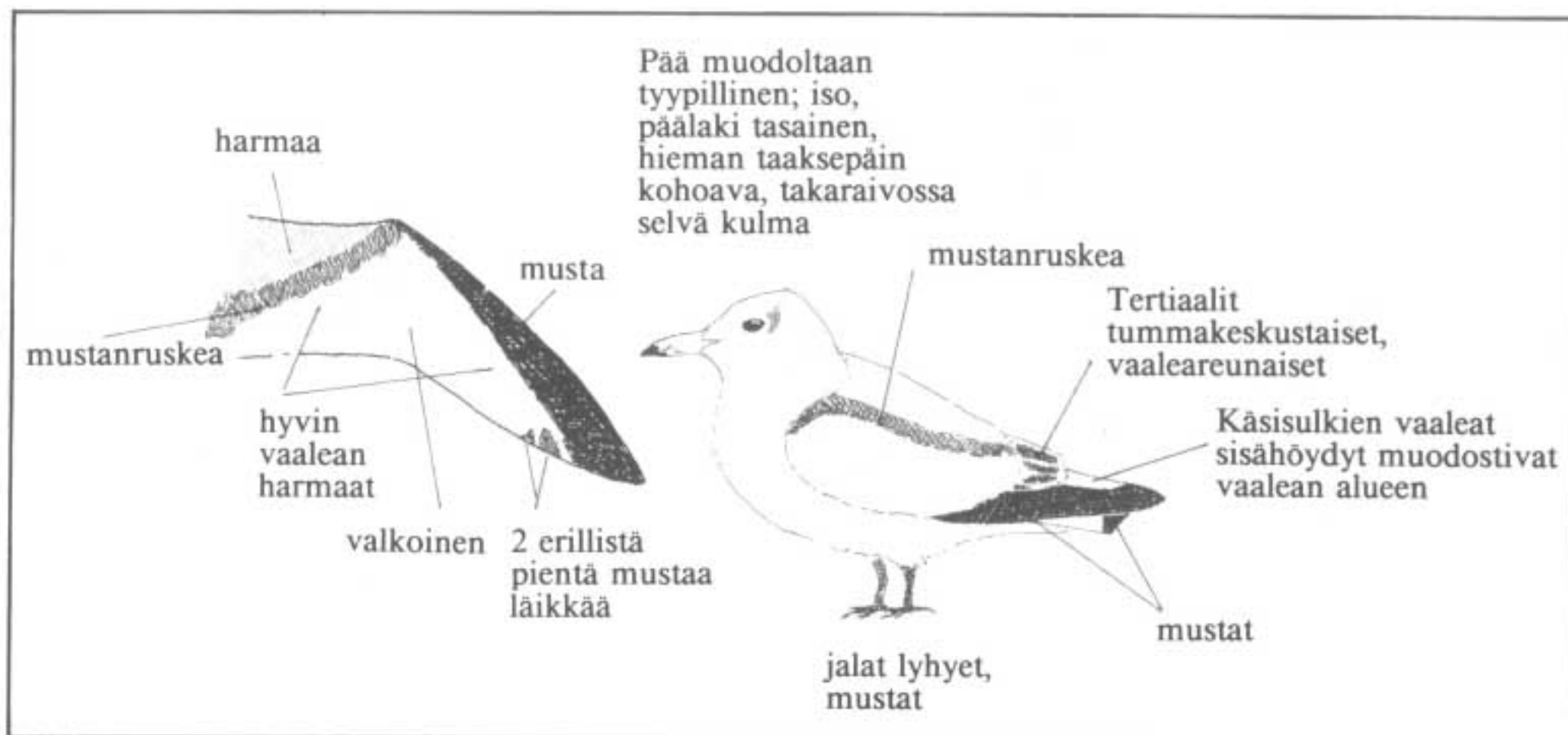
Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

21.7. Punkaharju, Hirvikoski ad (Jari Kontiokorpi). 28.9. Sulkava, Pihlajavesi juv (Eino Majaniemi). 1.–2.10. Le, Lågskär juv/subad (Sampsä Cairenius, Kari Soilevaara). 11.10. Rauma, Kuuskajaskari ad (Janne Lampolahti). 19.10. Le, Lågskär 2 juv/subad m (Sampsä Cairenius, Karno Mikkola). 27.–28.10. Kalajoiki, Kalasatama juv. Heikkokuntoinen yksilö, joka menehtyi myöhemmin. Lintu taltioitiin Kokkolan Luontomuseoon. (Harri Hongell). 28.10. Le, Lågskär juv/subad m (Sampsä Cairenius, Karno Mikkola). 29.10. Lahti, Vesijärvi ad (Kari Reinikainen). 2.11. Pyhäranta, Rihtniemi juv (Pekka Alho ym.). 2.–3.11. Punkaharju, Hirvikoski 2 juv (Olli-Pekka Pietiläinen, Pertti Hotta, Jari Kontiokorpi). 3.11. Asikkala, Vesijärvi juv/subad (Kari Reinikainen, Juha Jalkanen). 19.11. Ki, Rönnskär juv (Karno Mikkola, Jussi Heikkilä).

Laji on viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa. Ennätysellistä syysesiintyminen kuuluu olleen myös Ruotsissa, Tanskassa, Länsi-Saksassa, Hollannissa ja Britteinsaarilla.

Pikkukajava *Rissa tridactyla* (?,195,77)

7.4. Ha, lintuasema 2 kv (Markku Heinonen, Kalevi Hiironniemi, Tuula Tiainen). 6.3. In, Syväsatama ad (Krister Castren). 21.4. Ha, Kala-Länsisatama 3 kv (Mika Koskinen, Tom Lindroos ym.). 21.4. Le, Lågskär 2kv (Kari Soilevaara). 25.4. He, Santahamina 2kv (Hannu Sarvanne, Ilkka Aula, Mikko Kataja). 25.4. Ha, Vedagrundet ja Svanvik 2kv (Karno Mikkola ym.). 25.4. Ha, Russarö 2kv (Jyrki Erikäinen). 27.4. Kökar, Merivartioasema 2 kv (Hannu Klemola ym.). 28.4. Kökar, Merivartioasema 1+1 kv (Hannu Klemola ym.). 28.4. Le, Herrö 2kv (Jari Helstola ym.). 1.5. Mu, Raippaluodon lautta 2kv (Kari Kuokkanen, Timo Wegelius). 4.5. Ha, lintuasema 2kv (Heikki Luoto, Jouko Törnqvist). 4.–23.5. Le, Lågskär 4 kv (Hannu Jännes ym.). 5.5. Le, Lågskär ad (Kari Soilevaara, Juha Merilä). 5.5. He, Suomenlinna 2kv (Jiri Luoto, Jari Mäkinen). 5.5. Nauvo, Berghamn 2kv (Jari Helstola ym.). 11.5. Po, Kallo 2kv (Asko Eriksson). 12.5. Po mlk, Söderskär 2kv (Gustaf Nordenswan, Markku Nygård). 15.5. Ki, Porkkala 2kv (Henrik Lindholm, Thomas Oesch). 17.5. Po mlk, Kummelskär 2kv (Jyrki Lausamo ym.). 18.5. Vi, Harvajanniemi 2kv (Riku Lehtinen ym.). 18.5. Rovaniemi, Alakor-kalo 2 ad (Mirja Komonen, Heikki Annanpalo). 19.5. Vi, Huovari 2kv (Rauno Sandberg). 20.5. Ki, Porkkala 2kv m (Henrik Lindholm ym.). 20.5. Jo, Linnunlahti 2kv (Petri Hottola, Visa Rauste). 21.5. Ko, Södra Björkö 2kv (Osmo Lammi, Matti Maskulin, Harry Seppälä). 22.5. Vi, Vepsu 2kv (Jari Helstola, Riku Lehtinen). 22.5. Vi, Huovari 2kv (Rauno Sandberg). 22.–25.5. Le, Lågskär 3kv (Hannu Jännes ym.).

Pikkukajava *Rissa tridactyla* 4. – 23. 5. 1985 Lågskärillä. – Piirros Hannu Jännes.

23. – 24.5. Lv, Säppi 2kv (Pentti Kuusela ym.).
 24.5. Yl, Väkevä 2kv (Paavo Rantanen, Markku Paakkinen, Lauri Toivari). 24.5. Po mlk, Kum-
 melskär 1+1 2kv E (Arto Juvonen, Heikki Minn). 29.5. Vehkalahti, Koivuluoto 4 2kv
 (Tapio Tohmo ym.). 5.6. Utsjoki, Mantojärvi
 2kv (Jarmo Laine, Leo Karlson, Pekka Loiva-
 ranta). 6.6. Le, Lågskär 2kv (Karno Mikkola,
 Pekka Komi, Visa Rauste). 20.6. Po, Outoori
 2kv (Ari Rantamäki). 26.9. Lv, Säppi 1kv WSW
 (Pekka Suhonen ym.). 1.10. Lv, Säppi 1kv NNE
 (Tuija Sorsa). 23.10. Punkaharju, Hirvikoski
 1kv (WNW (Jari Kontiokorpi). 25.10. Le, Låg-
 skär 1kv WSW (Karno Mikkola ym.). 26.10.
 Asikkala, Pulkkilanharju 1kv S (Pekka Saikko,
 Juha Jalkanen, Kari Reinikainen). 26.10. Rääk-
 kylä, Vuoniemi 1kv SW (Jouni Pursiainen ym.).
 26.10. Pyhäranta, Rihtniemi 1kv S (Hannu
 Klemola ym.). 30.10. Le, Lågskär 1kv (Jarmo
 Komi ym.). 1.11. La, Huhmarvuori 1kv WSW
 (Paavo Rantanen). 2.11. Kt, Hovinsaari 1kv
 (Klaus Laine). 2.11. Ha, lintuasema 1kv W (Ari
 Veijalainen, Jyrki Erikäinen). 3.11. Ki, Porkka-
 la 2+1 1kv E (Hannu Jännes, Antti Heikkilä).
 3.11. Ha, lintuasema 1kv (Ari Veijalainen ym.).
 4.11. Po, Preiviiki 1kv (Tapani Lilja, Markku
 Kylmäniemi). 4. – 5.11. Hollola, Isosaari 1kv
 (Teppo Jokinen). 6.11. Ha, lintuasema 5 1kv
 (Ari Veijalainen, Jari Korhonen). 7.11. Po,
 Kuumainen 1kv (Tapani Lilja). 8.11. Po,
 Tahkoluoto 1kv (Risto Karvonen, Janne Haavis-
 to). 10.11. Le, Lågskär ad (Kari Soilevaara).
 10.11. Parikkala, Särkisalmi 1kv (Jari Kontio-
 korpi, Pekka Punnonen). 5.12. He, Santahami-
 na 1kv (Hannu Sarvanne, Mikko Kataja). 8.12.
 Ki, Stor-Mickelskär 1kv (Gustaf Nordenswan).

Edellisvuoden 1984 ennätysesiintyminen (61
 yks.) ei ollut ainutlaatuinen, vaikka olikin Suo-
 men oloissa poikkeuksellisen voimakas (entinen
 vuosiennätys kaksinkertaistui). Laji on viimeistä
 vuottaan tarkastettavien luttelossa.

Riuttatiira *Sterna sandvicensis* (16,27,1)

11.8. Le, Lågskär ad (Kari Soilevaara, Jyrki
 Erikäinen, Antti Mikala).

Ajankohta ja havaintopaikka mitä tyypilli-
 simmät.

Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus* (3,9,1)

14. – 15.5. La, Kaislasenjärvi (Esa Sojamo ym.).

Jääkyyhky *Alle alle* (n. 58,34,1)

7.12. Po, Kuumainen (Tapani ja Ilkka Lilja,
 Antti Lind).

Valtamerilintujen liikehdintä syksyllä ei kos-
 kenutkaan meillä jääkyyhkyä, vaikka laji Ruot-
 sin länsirannikolla ja Tanskassa kuuluu olleen
 ennätysellisen runsas. Tavallista niukempi
 esiintyminen.

Jaäkyyhky *Alle alle* 12. 11. 1984 Vesannolla. — Va-
 lok. Pentti Alaja.

Isoturturikyyhky *Streptopelia orientalis* (0,2,1)
16.1.–7.3. He, Niskala 2kv r (Timo Tallgren, Timo Yrjölä ym.).

Linnussa todettiin nimirodun piirteet. Kaksi aikaisempaa havaintoa ovat vuosilta 1980 ja 1984.

Mehiläissyöjä *Merops apiaster* (15,21,4)
5.6. Vesanto, Hautomäki (Jouko Nuutinen).
19.8. Hä, Uskela (Jari Kanerva). 26.–29.9. Es, Bemböle (Matti Lammin-Soila ym.). 29.9. In, Strandinlahti (Esa Pienmunne).

Viimevuotiseen tapaan "runsas" esiintyminen, vaikka parvia ei nähtykään. Ekspansiot pohjoiseen ovat yleistymässä lajin eurooppalaisella levinneisyysalueella. Tilapäispesintöjä todettu 1980-luvulla Ruotsissa, Tanskassa, Hollannissa ja Länsi-Saksassa (Svensson & Jönsson 1986).

Arokiuru *Melanocorypha calandra* (0,1,2)
18.–19.3. Hyvinkää, Pilliniemi (Ari Väättäinen, Jari Kouki, Jukka Meriläinen). 26.5. Juupajoki, Salokunta (Timo T. Laine, Aarne ja Mika Ohtonen).

Ensimmäinen havainto on vuodelta 1977 (Parvinen 1981). Erottaminen isokiurusta, ks. esim. Flumm 1977, Whitehouse 1978.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae* (? ,76,8)
27.–29.5. Ki, Rönnskär r (Lauri Mäenpää, Pekka Ikonen, Niila Walle). 7.9. Po, Leveäkari (Pekka Suhonen, Jukka Könönen, Tuija Sorsa). 8.9. He-Vantaa, Lentoasema (Sakari Kauppi-nen). 12.9. Joutseno, Kivisaari (Jouko Rantanen, Esa Sojamo). 14.9. Lv, Säppi (Pekka Suhonen ym.). 29.9. Yl, Väkevälä (Jari Helstola ym.). 7.–10.10. Ko, Södra Björkö (Jan Söder-sved, Esa Aaltonen, Henry Ekholm). 11.11. He, Viikki (Kimmo Aula).

Esiintyminen tuiki tavanomainen lukuun ottamatta Rönnskärin havaintoa, joka on vasta kolmas keväältä.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (57,45,1)
5.6. Po, Yyteri (Pentti Kuusela).

Laji on viime vuosikymmeninä taantunut huomattavasti ruotsalaisella pesimäalueellaan ja mm. kadonnut kokonaan Öölannista ja Gotlanista (Roos 1984).

Iso-/Nummikirvinen *Anthus novaeseelandiae/campestris*
8.9. Ha, Täktbukten (Hannu Jännes ym.). 21.9. Ko, Södra Björkö (Harry Seppälä, Mauri Jalonen, Kari Kuokkanen).

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (10,18,2)
2.6. Kp, Utö ♀ (Jorma Vickholm, Kaj Hällsten). 8.6.–24.7. Anjalankoski, Junkkarinjärvi ♂ (Klaus Laine ym.).

Anjalankosken ♂ pesi kolmatta vuottaan peräkkäin keltavästäräkkinaaraan kanssa. Pesäpoikaset (4) rengastettiin. Vuonna 1984 sama ♂ oli pariutunut peräti kahden eri keltavästäräkki-

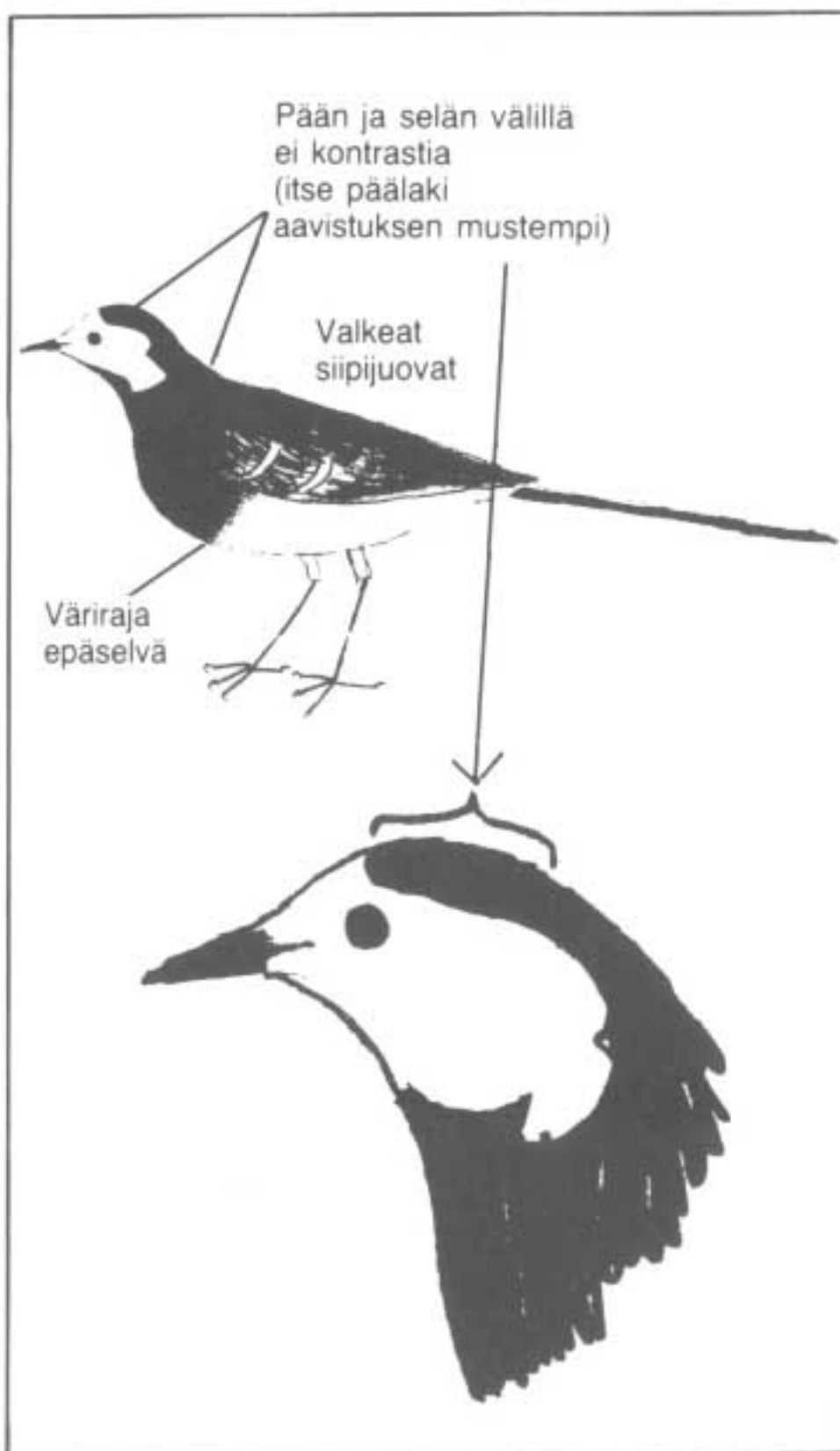
naaraan kanssa, joiden molempien poikueita sen nähtiin ruokkivan (Klaus Laine).

Vuorivästäräkki *Motacilla citreola* (25,87,8)
2.5.–22.9. Karkkila, Högfors 2 ad ja 6 pull (Heikki Luoto ym.). 23.7. Ha, lintuasema ♀ (Juhani Topp). 24.7. Ha, lintuasema ♂ (Juhani Topp, Anssi Laurila). 13.9. He, Itä-Töölö (Lasse Sammalisto). 28.9. Ha, Hiekkaranta (Juhani Topp ym.). 30.9. Ha, lintuasema m (Ari Veijalainen, Timo Pulliainen). 6.10. Ki, Porkkala (Matti Soini, Tuija Huhtaniemi).

Tuorein yhteenveto Karkkilan pesinnöistä, ks. Virta et al. 1986. Virosta tunnetaan pesintä vuodelta 1975 (V. Lilleleht, kirj. ilm.).

Västäräkki *Motacilla alba* (0,0,1)
23.4. ja 30.7. Tu, Ruissalo (Tapani Missonen ja Petri Kangas, Tapio Lineri).

Linnussa todettiin Britteinsaarilla pesivän varrellii-rodun piirteet. Vasta ensimmäinen havainto Suomesta. Ruotsissa oli vuoteen 1984 mennessä tavattu 49 yks. ja lisäksi todettu kaksi sekapesintää nimirodun naaraan kanssa (Alström 1986).

Motacilla alba yarrellii 30. 7. 1985 Turussa. — Piirros Petri Kangas.

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos* (1,7,2)
29.5. Le, Lågskär r (Pekka Rintamäki ym.).
4.10. Lv, Säppi r (Antti Lind, Martti Hario, Pertti Kalinainen ym.).

Säpin havainto on ensimmäinen syyshavainto maassamme.

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus*

14.5. Mu, Klubbskat ♀-puk (Tuomas Lukkari-nen). 11.6. Kuusamo, Kurkijärvi ♂ (Pekka Loivaranta ym.).

Kuusamon laulava ♂ on pitkästä aikaa ensimmäinen havainto lajin vanhoilta potentiaalisilta pesimäalueilta. Virosta on yllättävä pesimähavainto vuodelta 1980 (V. Lilleleht, suull. ilm.).

Mustapäätasku *Saxicola torquata* (30,68,6)

14.–16.4. Tu, Peltola ♂ (Kari Salonen ym.).
13.5. He, Vuosaaren puhdistamo ♂ (Markus Varesvuo, Pauli Saari). 16.6. Kuusamo, Kirkonkylä ♂ (Pekka Helo ym.). 17.6.–10.7. Salla, Kotalankylä ♂ (Raimo Mikkonen). 18.6. Kuusamo, Tammela ♂ (Reijo Purasmaa, Hannu Miettinen). n. 30.6.–3.7. Jo, Repokallio ♂ (Matti Kapanen ym.).

Kesähavainnot itärajan pinnassa yleistyneet vuodesta 1981 lähtien. Kuusamon Kirkonkylän ja Sallan linnuissa todettiin *maura*-rodun piirteet. Uutta tietoa koiraiden rodunmäärittämisestä tarjoaa Ullman (1986).

Mustakaularastas *Turdus ruficollis* (5,5,1)

27.4. Rautjärvi, Simpele ♂ m (Jari Kontiokorpi, Pertti Hotta).

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata* (1,5,3)

18.–19.6. Värtsilä, Uusikylä r (Petri Hottola).
30.6.–VII. He, Laajasalo r (Paul Segersvärd ym.). 7.–16.7. Vaasa, Vanha Vaasa r (Timo Lahti, Ari Veijalainen).

Kaikki havainnot Suomessa ovat toistaiseksi koskeneet kesäisiä laulavia koiraita. Britteinsaarilla laji on lähes yksinomaan Shetlannin syyserikoisuus (Rogers 1985).

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* (0,4,1)

28.5.–2.6. Ruotsinpyhtää, Ruotsinkylä r (Hannu Repo, Timo Aalto).

Edellisvuoden vauhdikkaan alun jälkeen (2♂ ja lisäksi pesintä) tämänvuotinen tulos oli suorastaan pettymys. Laji on voimakkaasti levittäytymässä Itämeren piirissä (pesivänä Tanskassa ja Latviassa, poistettu Ruotsin RK-listalta v. 1978, vuosittain ≥ 20 laulavaa ♂ Virossa).

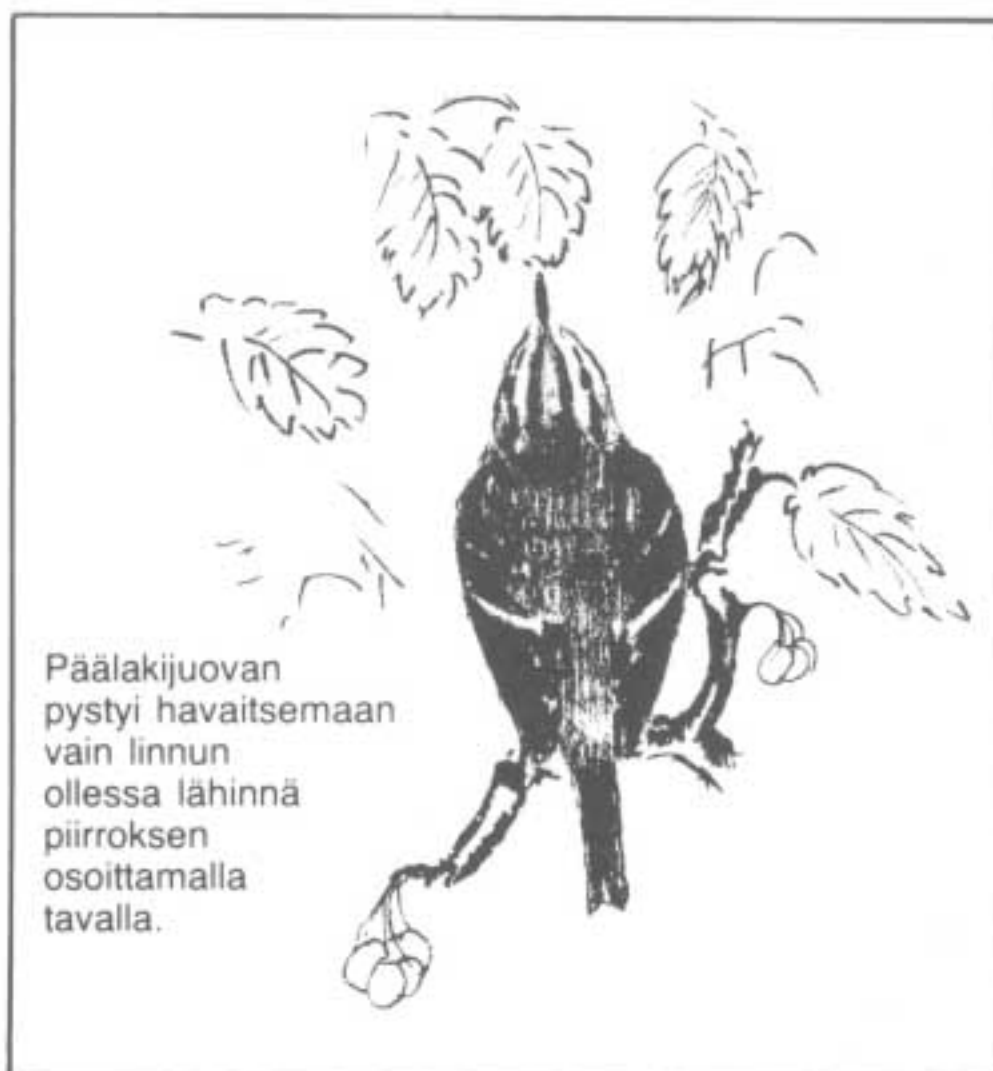
Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* (3,4,1)

29.5. Le, Lågskär r (Pekka Rintamäki ym.).

Mustakurkkukerttu *Sylvia rueppelli* (1,0,1)

30.5. Oulu, Kaukovainio ♂ (Liisa ja Panu-Ossi Karjalahti)

Edellinen havainto tästä kaukaisesta Välimerenmaiden kertusta on vuodelta 1962 (Tolonen 1963).

Päälakijuovan pystyi havaitsemaan vain linnun ollessa lähinnä piirroksen osoittamalla tavalla.

Kirjosiipiuunilintu *Phylloscopus inornatus* 3. 10. 1985 Tankarissa. — Piirros Pekka Suhonen.

Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus* (26,121,6)

12.10. Vi, Lakakallio (Klaus Laine). 24.–25.10. Le, Lågskär (Kari Soilevaara ym.).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Lågskärillä rengastettiin 2 yks. (2.11.), Signilskärillä 1 (7.10.) ja Säpissä 1 (11.10.).

Kirjosiipiuunilintu *Phylloscopus inornatus* (41,106,33)

8.9. Parainen, Attu (Bertil Blomqvist, Hans Hästbacka). 10.9. Lv, Säppi (Jari Peltomäki, Erkki Ala-Korpela, Antti Lind). 13.–16.9. Le, Lågskär (Sampsa Cairenius, Antti Mikala, Kari Soilevaara). 14.9. Ha, lintuasema (Jari Korhonen, Anssi Laurila). 18.9. Po, Leveäkari (Pekka Suhonen ym.). 19.9. Raisio, Raisionlahti (Esa Lehikoinen). 22.9. Le, Lågskär (Sampsa Cairenius, Antti Mikala). 22.9. Ha, Långörn (Mika Koskinen, Marko ja Seppo Hamilo). 24.9. Varkaus, Pitkälänniemi (Heikki Kotilainen). 26.9. Ha, Täktom (Lasse J. Laine ym.). 27.9. Lv, Säppi (Antti Lind, Tapani Lilja). 29.9. Kristiinankaupunki, Storträsket (Heikki Luoto ym.). 1.10. Le, Lågskär (Sampsa Cairenius, Antti Mikala, Kari Soilevaara). 2.10. He, Kaivopuisto (Hannu Jännes). 3.10. Kk, Tankar (Pekka Suhonen ym.). 6.10. Le, Lågskär (Jörgen Palmgren ym.). 7.10. Po mlk, Söderskär (Gustaf Norden-swan, Markku Nygård, Timo Pettay).

Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta; rengastettuja yksilöitä yht. 16 ajalta 13.9.–11.10., etupäässä lintuasemilta. Ennätyksellinen esiintyminen kuten muuallakin Länsi-Euroopassa. Ruotsissa yksistään rengastettuja yksilöitä oli 32 (entinen rengastusennätys 12 yks. on vuodelta 1981; Staav 1986).

Sepelsieppo *Ficedula albicollis* 12. 5. 1985 Kirkkonummella. — Valok. Jari Kostet.

Idäntiltiltti *Phylloscopus collybita tristis* (0,24,1)
7.10. Kk, Tankar r (Pekka Suhonen ym.).
Ajankohta ja tapaamispaikka tyypilliset.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis* (n. 35,37,2)
12.5. Ki, Porkkala ♂ (Markku Ojala, Jari Kostet, A. Rajasärkkä). 15.5. He, Sepänmäki (Reino Kuvaja).

Partatiainen *Panurus biarmicus* (1,1,9)
13. – 15.5. Salo-Halikko, Halikonlahti ♂ (Seppo Sällylä). 7. – 11.11. Le, Lågskär 4 ♂ 4 ♀ r (Kari Soilevaara, Sampsa Cairenius, Antti Mikala).

Runsastunut Ruotsissa vanhoilla pesimäpaikoilla ja levittäytymässä uusille, mm. Öölantiin (Fritz et al. 1985). Myös Virossa laji saattaa olla nykyään ± säännöllinen pesimälintu länsirannikon ruovikkolahdilla (Veromann 1983, V. Lilleleht, suull, ilm.). Ilmaantuminen Suomeen yhä taajemmin on odotettavaa.

Pussitiainen *Remiz pendulinus* (5,11,2)
21.7. – 25.8. Tu, Pansio ♀ 5 juv + 5 pull (Mikko Tamminen, Matti Pajunen). 27.7. Salo, Halikonlahti ad (Kalle Toivonen, Kari Haataja, Tomi Muukkonen).

Ensimmäiset tulokset maassamme, molemmat todennäköisesti pesyeet yhden ja saman naaraan (lajin sekavasta pariutumisstrategiasta ks. Persson & Öhrström 1985). Viron ja Ruotsin kannat ovat selvässä kasvussa.

Pussitiaisnaaras *Remiz pendulinus* pesällään Turussa 2. 8. 1985. — Valok. Mikko Tamminen.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor* (27,27,2)
17.6. – 26.7. Uusikaarlepyy, Överjeppo ♂ (Jukka J. Nurmi, Timo Lahti ym.). 26.9. – 2.10. Sahalahti, Partala 1kv (Jyrki Savolainen, Lauri Puolimatka).

Punakottarainen *Sturnus roseus* (n.26,9,3)
30.5. Kaarina, Rauvolanlahti (Hannu Klemola). n.7. – 15.6. Sotkamo, Pohjavaara (Pekka Helo, Tapani Rönty ym.). VI. Lieksa, Loukku (Merja Katajasalo ym.).

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*
7.5. Le, Lågskär r (Pekka Rintamäki ym.). 12.5. Le, Lågskär r (Antti Mikala ym.). 1.6. – 3.7. Kontiolahti, Pitkäranta 2 ♂ 1 ♀ (Matti Kapanen ym.). 4.6. Kk, Tankar ♂ r (Terho Harju, Christer Nyman). 7.6. Ha, lintuasema ♂ (Aarne Vattulainen, Antti Marjokorpi, Marko Salmenkivi). 9.9. Le, Lågskär (Sampsa Cairenius, Antti Mikala, Kari Soilevaara). 23.9. Kk, Tankar 1kv r (Terho Harju). 4. – 9.10. Lv, Säppi 1kv r (Martti Hario ym.). 10. – 16.10. Le, Lågskär 1kv r (Antti Mikala ym.).

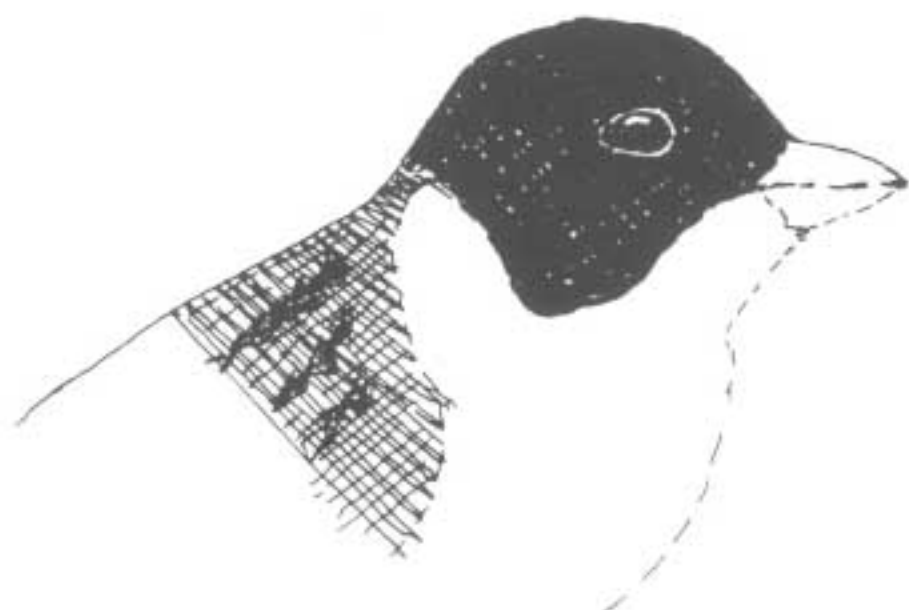
Havainnot pesimäpaikkojen ulkopuolelta tarkastetaan. Laji on kokonaisuudessaan viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa.

Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala* (0,4,2)
23.5. Le, Lågskär ♂ (Hannu Jännes ym.). 28.5. Kp, Utö ♂ (Jari Helstola, Ari Rivasto).
Tavattu 1980-luvulla lähes vuosittain.

Punakottarainen *Sturnus roseus* 7.–15. 6. 1985 Sotkamossa. — Valok. Pekka Helo.

Tarkka kuvaus: ...ruskean selän ja vaaleiden siipien välinen kontrasti lennossa erittäin silmiinpistävä. Nokka voimakas siemensyöjän nokka, väriltään sinertävänharmaa.

Mustapääsirkkukoiras *Emberiza melanocephala* 23. 5. 1985 Lågskärillä. — Piirros Hannu Jännes.

Havaintoja aikaisemmilta vuosilta

Records from previous years

Jääkuikka *Gavia adamsii*

12.10.1984 La, Huhmarvuori jp m (Paavo Rantanen, Lauri Toivari). **6.11.1984** Äänekoski, Ankeriaslahti 1kv ♀ (ilmoitti Matti Eloranta).

Äänekosken lintu löytyi kalaverkosta kuolleen ja on toimitettu Jyväskylän yliopiston kokoelmiin.

Jääkuikkalaji *Gavia adamsiilimmer*

4.11.1983 Kp, Jurmo juv/tp (Osmo Kivivuori ym.). **28.10.1984** Ko, Södra Björkö juv/tp (Harry Seppälä, Aarne Lahti, Ari Veijalainen).

Myrskylintu *Fulmarus glacialis*

21.7.1984 Utsjoki, Kevojärvi (Lasse Iso-livari, Ari Karhilahti).

Sulkasatonen ja uupunut lintu "palautettiin" muutaman päivän hoidon jälkeen Norjan Laksevuonoon.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchos*

23.4.1984 Hä, Sasi m (Pekka Suhonen ym.).

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

12.5.1984 Liminka, Virkkula 12 (Veli-Pekka Viklund).

Lumihanhi *Anser caerulescens* (37,23,0)

4.6.–30.7.1984 Ki, Porkkala 4ad 2 pull (Stig

Michelsson). **24.9.1984** Lv, Säppi ad SW (Pekka Suhonen ym.).

Kirkkonummen pesimäpaikka oli käytössä 1981–84, autiona 1985. Säpin havainto on aikaisemmin hylätty; hyväksyttiin ratkaisevien lisätietojen jälkeen.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

19.5.1984 Tuusula/Järvenpää, Ristinummi ad ♂ (Jari Korhonen, Seppo Niiranen, Pauli Järvinen).

Arosuohaukka *Circus macrourus*

11.5.1984 Si, Tauvo ad ♂ (Arto Vuorjoki, Veijo Törnroos).

Ennätysvuoden 1984 yksilömäärä nousi seitsemään.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*

29.4.1984 Lieksa, Lamminkylä ad (Arto Määttä, Harri Ihalainen, Marko Ojala).

Kiljukotka *Aquila clanga*

13.8.1980 Es, Soukka subad/ad (Sampsu Cairenius, Jyri Heino).

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*

31.5.1977 Po, Mäntyluoto ad ♂ (Asko Eriksson, Jukka Nurminen). **15.4.1984** Kempele, Rajakorpi 2kv ♂ (Toivo Kirkkomäki).

Kempeleen lintu lienee Suomen aikaisin.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

1.9.1984 Si, Tauvo 1kv (Pekka Suhonen ym.). **6.10.1984** Tu, Paattinen 1kv (Kyösti Kielo). **28.11.1984** He, Niskala 2 1kv (Petri Piisilä, Juha Lammi).

Pikkuhuitti *Porzana parva*

20.5.1981 Kokemäki, Puurijärvi ♂-Ä (Matti Tuominen).

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

n.20.–30.10.1982 Sotkamo, Sapsojärvi 2 1kv (Pekka Helo ym.).

Pikkukajava *Rissa tridactyla*

14.10.1973 Lv, Säppi ad (Asko Eriksson ym.). **2.9.1983** Raahe, Heikinkari 1kv (Pekka Parvinen). **31.12.1984** Tu, Airisto 1kv (Jari Helstola).

Jäälökki *Pagophila eburnea* (n.22,1,0)

XI 1979 Pietarsaari, Kisor 1kv (Roger Blomqvist).

Löydetty kokoelmista. Oli oleskellut pitempään eräällä minkkitarhalla, mutta mennyt lopuksi huonoon kuntoon ja lopetettu. Edellinen havainto lajista on vuodelta 1973.

Jääkyyhky *Alle alle*

11.11.1984 Vilppula, Kolho kalaverkosta kuolleena (ilmoitti Timo Eskola). **12.11.1984** Vesan- to, Keitelejärvi (Pentti Alaja).

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*

26.9.1984 Lahti, Niemi (Teppo Jokinen). **26.9.1984** Dragsfjärd, Vänö (Jari Helstola, Kari Tuominen, Juhani Virtanen).

Ennätysyksyn 1984 yksilömäärä nousee 25:een.

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea*

2.10.1983 Pattijoki (Pekka Parvinen).

Mustapäätasku *Saxicola torquata*

17.6.1984 Oulu, Oritkari–Syväsatama ♂ (Unto Vuopala).

Ei rodunmäärittystä. Vuoden 1984 yksilömäärä nousee kymmeneen.

Idäntiltiltti *Phylloscopus collybita tristis*

25.10.1984 Le, Långskär r (Tom Lindroos ym.).

Ennätysyksyn yksilömäärä nousee kahdeksaan. Myös Virossa oli esiintymisen ennätyslistä syksyllä 1984: 5 havaintoa (ja syksyllä 1985 vain 1 kuten Suomessakin). (V. Lilleleht, kirj. ilm.).

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*

29.5.1984 Siuntio, Övitsby ♂ (Pentti ja Kari Ahola, Martti Virolainen).

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor*

6.7.1968 Vuolijoki, Vuottolahti (Pekka Helo).

Punakottarainen *Sturnus roseus*

VII lop. – VIII alku 1984 Tampere, Teisko ad (ilmoitti Aarno Salminen).

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

4.10.1984 Lv, Säppi r (Pekka Suhonen ym.). **26.11.1984** Ki, Upinniemi (Pekka Suhonen).

Kultasirkku *Emberiza aureola*

3.9.1984 Rautalampi, Kerkonkoski 2 (Kauko Sikström).

Todennäköisiä tarha- ja häkkikarkulaisia
Presumed 'escapes'

Intianhanhi *Anser indicus*

19.5.1983–12.1.1986 Tu-Kaarina (TLY). **7.6.1985** Po, Kuuminainen (Jussi Helppi ym.).

Mandariinisorsa *Aix galericulata* (1,9,1)

24.–28.5.1985 Kalajoki, Rahja ♂ (Harri Hongell).

Hylätyt havainnot
Records not accepted

Jääkuikkalaji *Gavia adamsii/immer*
12.9.1984 Ha, Uddskata 1–2kv S/ESE.

Karimetso *Phalacrocorax aristotelis*
30.5.1980 Kemi, Jokisuu juv.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*
28.4.1984 Ki, Porkkala ad.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*
25.4.1985 Mu, Vallvik. 6.5.1985 Keminmaa, Lautiosaari.

Ruostesorsa *Tadorna ferruginea*
29.6.1978 Kemi, Räiskö ♀.

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*
7.5.1985 Po, Tahkoluoto 2kv ♂.

Isohaarahaukka *Milvus milvus*
23.4.1985 Närpiö, Nämpnäs.

Käärmekotka *Circaetus gallicus*
28.7.1985 Ki, Luoma.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*
19.5.1985 Siuntio Myrans ♂.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*
6.5.1985 Es, Laajalahti. 2.6.1985 Vi, Kattilainen ad.

Kiljukotka *Aquila clanga*
15.5.1984 Ilomantsi, Patvinsuo. 2.8.1984 Punkalaidun, Oriniemi.

Arokotka *Aquila rapax*
11.5.1985 Kontiolahti, Pitkäranta.

Keisarikotka *Aquila heliaca*
7.5.1985 Kt, Ristinkallio juv.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
8.7.1985 He, Kallio ad ♂. 26.7.1985 Lieksa, Siikasuo ad ♂.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*
24.4.1985 Mu, Vallvik. 20.9.1985 Vilppula, Ylivääri ♀.

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus*
28.7.1985 Po, Yyteri.

Siperiankurmitsa *Pluvialis dominica*
21.9.1983 Si, Tauvo 2.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis*
18.8.1985 Po mlk, Risholmen.

Rantakurvi *Xenus cinereus*
28.5.1985 Kk, Harrbåda.

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*
3.11.1985 Le, Lågskär 1kv.

Isokihu *Catharacta skua*
25.6.1960 Es, Tarvo.

Selkälökki *Larus fuscus heuglini*
23.–24.4.1985 Kt, Hovinsaari.

Isolökki *Larus hyperboreus*
8.7.1985 Le, Lågskär.

Pikkukajava *Rissa tridactyla*
13.4.1985 Ha, Keskusta 2kv. 26.5.1985 Ki, Porkkala 2kv. 5.10.1985 Lv, Säppi ad. 27.10.1985 Vilppula, Kivivuori ad. 9.11.1985 He, Kallvik juv.

Lunni *Fratercula arctica*
25.10.1985 Lv, Säppi juv/tp NNW.

Mehiläissyöjä *Merops apiaster*
11.–12.6.1985 Rääkkylä, Varpasalo.

Lyhytvarvaskiuru *Calandrella brachydactyla*
23.–25.8.1984 Rautalampi, Rastunsuo.

Ruostepääsky *Hirundo daurica*
18.6.1985 Vantaa, Seutula.

Iso-/Nummikirvinen *Anthus novaeseelandiae/ campestris*
16.9.1984 Ha, Vedagrundet m.

Valkotäpläsinirinta *Luscinia svecica cyaneola*
12.5.1985 Pietarsaari, Bredskär ad ♂. 17.5.1985 Kk, Kuokkamaantie ♂. 5.7.1985 Kuusamo, Majavasuo ♂ + pull.

Valkopäätiainen *Parus cyaneus*
22.12.1985 Lieksa.

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor*
24.4.1969 Lv, Säppi. 30.9.1984 Ki, Porkkala.

Urpiainen *Carduelis flammea cabaret*
22.–24.10. 1982 Le, Lågskär.

Korjauksia

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

Lintumies 20: 290: Es, Finnän havaintoon muutos päivämäärään ja lisäys havainnoijiin: 20.–31.12. (Mika Koskinen, Pekka Pöyhönen ym.).

Pikkuhaikara *Ixobrychus minutus*

Lintumies 20: 282: kunta on Ruovesi (ei Virrat).

Punakaulahanhi *Branta ruficollis*

Lintumies 20: 283: pitää olla 9.–21.11. (ei 9.–11.11.)

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

Lintumies 20: 291: pitää olla Kt, Jylppy (ei Ko, Jylppy).

Jääkyyhky *Alle alle*

Lintumies 20: 290: pitää olla 1.10.1983 (ei 7.10.1983).

Summary: Report on rare birds of Finland in 1985

This paper lists 276 records of 60 species or subspecies of rare birds observed in Finland during 1985, accepted by the Finnish Rarities Committee (RC). Additionally, a list of records from previous years is included, as well as a list of records not accepted.

The three numbers in brackets after each species' name give the totals of specimens observed in Finland (1) before the end of 1974, (2) in the period 1975–84 and (3) in 1985, respectively.

The 1985 figures for *Circus macrourus*, *Stercorarius pomarinus*, *Rissa tridactyla*, *Locustella lanceolata*, *Phylloscopus inornatus* and *Panurus biarmicus* marked the highest-ever yearly totals for these species. Also, there were good influxes of *Anser brachyrhynchus*, *Falco vespertinus* and *Merops apiaster* whereas only moderate or low ones of *Porzana parva*, *Recurvirostra avosetta*, *Anthus novaeseelandiae*, *Phylloscopus proregulus* and *Phylloscopus collybita tristis*.

The first record of *Puffinus griseus* and *Motacilla alba yarrellii*, was made the second of *Sylvia rueppelli*, second and third of *Melanocorypha calandra*, and third of *Anas crecca carolinensis*, *Phalaropus tricolor* and *Streptopelia orientalis*.

Successful breeding of *Remiz pendulinus* was confirmed for the first time in Finland.

The following species are removed from the species list of the Finnish RC: *Gavia adamsii*, *Anser erythropus*, *Somateria spectabilis*, *Xenus cinereus*, *Stercorarius pomarinus*, *Rissa tridactyla*, *Phylloscopus borealis* and *Emberiza pusilla*.

Kirjallisuus

- Alström, P. 1986: Sällsynta fåglar i Sverige 1984 – rapport från SOF:n raritetskommitté. – Vår Fågelvärld 45: 61–72.
- Aunio, H., Kormano, H., Laiho, H. & Pajunen, M. 1978: Amerikanvesipääsky *Phalaropus tricolor* Turussa. – Lintumies 13: 21.
- Fritz, O., Ståhl, A. & Waldenström, A. 1985: Fågelrapport för Öland 1984. – Calidris 14: 107–149.
- Glutz von Blotzheim, U. N., Bauer, K. M. & Bezzel, E. 1977: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 7. – Akad. Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- Flumm, D. S. 1977: Bimaculated Lark in the Isles of Scilly. – Brit. Birds 70: 298–300.
- Jönsson, P. E. 1983: Svartbenta strandpiparen *Charadrius alexandrinus* i Sverige – historik, nuvarande förekomst och häckningsbiologi. – Anser 22: 209–230.
- Nilsson, S. & Hirschfeld, E. 1986: Wilsonsimnäppa *Phalaropus tricolor* anträffad på Öland. – Calidris 15: 153–155.
- Parvinen, P. 1981: Arokiuru *Melanocorypha calandra* Raahessa. – Lintumies 16: 85.
- Persson, O. & Öhrström, P. 1985: Finns det några regler i pungmesens *Remiz pendulinus* parbildning? – Vår Fågelvärld 44: 135–144.
- Randla, T. 1976: Eesti röövlinnud. – Valgus, Tallinna.
- Randla, T. 1985: The present state of birds of prey in Estonia (summary). – Commun. Baltic Commission Bird Migr. 18: 41–47.
- Risberg, L. 1984: Fågelrapport för 1983. – Vår Fågelvärld 43: 461–492.
- Rogers, M. J. 1985: Report on rare birds in Great Britain in 1984. – Brit. Birds 78: 529–589.
- Roos, G. 1984: Fältpiplärkans *Anthus campestris* flyttning över Falsterbo under tjugotvå höstar: tidtabeller, beteende och antalsförändringar. – Anser 23: 149–162.
- Ryhtä, M. 1976: Amerikanvesipääsky *Phalaropus tricolor* ensi kerran Suomessa. – Lintumies 11: 27–28.
- Savolainen, E. 1986: Nokiliitäjä harhautui Suomeen. – Siivekäs 7: 25–26.
- Solonen, T. 1985: Suomen linnusto. – Lintutieto Oy, Helsinki.
- Svensson, S. & Jönsson, P. E. 1986: Biätare *Merops apiaster* för första gången påträffad häckande i Skåne. – Anser 25: 29–38.
- Staav, R. 1986: Taigasångarna 1985. – Ringinform 9 (1): 6–7.
- Stolt, B.-O. 1964: Skärfläckan på Gotland 1963 och 1964. – Fauna och Flora 59: 233–244.
- Tolonen, A. 1963: Mustakurkkukerttu (*Sylvia rueppelli*) tavattu Suomessa. – Ornis Fennica 40: 31–32.
- Ullman, M. 1986: Svarthakade buskskvättor och vita övergumpar. – Vår Fågelvärld 45: 227–229.
- Waldenström, A. 1984: Den öländska fågelatlasen II. – Calidris 13: 103–108.
- Veromann, H. 1983: Recent changes in the bird fauna of the Eastern Baltic area. – Ornis Fennica, Suppl. 3: 100–101.
- Whitehouse, S. M. 1978: Bimaculated Lark in Shetland. – Brit. Birds 71: 462–463.
- Virta, K., Virta, K., Degerstedt, K., Friman, H. & Luoto, H. 1986: Luoteis-Uudenmaan lintujen luettelo. – Apla 16 (2): 35–201.

Kirjoittajien osoitteet – Authors' addresses:

Martti Hario
Kastevuorenkuja 3 L 173
SF-02360 Espoo

Tapani Numminen
PL 20
SF-21531 Paimio